

28.11.2018

TÜRKİYE'NİN SAVUNMA-GÜVENLİK-DIŞ POLİTİKASINI İLGİLENDİREN GELİŞMELER

SURİYE (SURİYE KUZEYİ- SOÇİ - İDLİB - SURİYE'de ATEŞKES)

- *ABD gözlem noktalarından ilk görüntüler...* Suriye'nin kuzeydoğusunda, Türkiye'nin hassasiyet gösterdiği Fırat'ın doğusunda inşa halindeki bir ABD gözlem noktasını yansıttığı öne sürülen ilk görüntü, Akçakale'nin hemen karşısındaki Tel Abyad'dan geldi. Gözlem noktasına ait olduğu ifade edilen fotoğraf, Suriye iç savaşıyla ilgili gelişmelerin duyurulduğu internet sitesinde yayınlandı. Bölgedeki kaynaklar önceki gün, ABD'nin Ayn el Arab (Kobani) ve Tel Abyad'da toplam beş gözlem noktası kurmaya başladığını, bu sayının ileride 12'ye çıkacağını öne sürmüşlerdi.

- *ABD, Türkiye sınırındaki her kente 5 gözlem noktası kuracak: YPG'liler de görev alacak...* ABD'nin, Demokratik Suriye Güçleri'nin (DSG) yönetiminde bulunan Türkiye sınırındaki her kente 5 gözlem noktası kurulacağı öğrenilirken, YPG Sözcüsü Nuri Mahmud, ABD'nin kuracağı gözlem noktalarında ABD askerleriyle birlikte YPG'nin de görev alacağını söyledi. DSG'nin siyasi kanadı Demokratik Suriye Meclisi (DSM) Yöneticisi Gelo İsa ise, ABD'nin kendilerini sadece karadan değil, havadan da koruyacaklarını söyledi. Türkiye'nin PKK'nın Suriye kolu olarak gördüğü YPG'nin başını çektiği DSG kaynaklarından edinilen bilgilere göre, Kobane'de 5, Tel Abyad'da 5 ve diğer her bir kentte 5 adet olmak üzere gözlem noktalarının Menbiç'ten Derik kenti sınırına kadar kurulacağı öğrenildi. Gözlem noktaları Türkiye sınırında yer alan Kobani, Tel Abyad, Resulayn, Kamışlı, Amude, Dırbesiye ve Derik kenti sınırları içerisinde kurulacak. Gözlem noktalarının dışında ABD askerleri de DSG militanlarıyla birlikte zırhlı araçlarla ortak devriye faaliyetlerinde bulunacak. YPG'den üst düzey bir yetkili, ABD'nin Suriye Türkiye sınırında kuracağı gözlem noktalarında YPG militanlarının ABD askerleriyle birlikte yer yer alacağını belirterek, şöyle konuştu: "Gözlem noktaları DSG'nin elindeki yerlerin korunması için kurulacak. Birkaç gözlem noktasının halihazırda kurulduğu iddiaları doğru değil ancak çok yakında kurulacak, hazırlıklar son aşamaya gelmiş durumda. Gözlem noktaları için, ABD askerleri Kobane ve Tel Abyad'a geldiler ve kurulacak yerleri belirlediler. Her bir kentin sınırında 5 gözlem noktası kurulacak. Kobane'de 5, Tel Abyad'da 5 ve diğer kentlerin her birinde 5'er gözlem noktaları kurulacak. Menbiç'ten Derik'e kadar olan bölgede de gözlem noktaları olacak ve gözlem noktalarında YPG militanları da ABD askerleriyle birlikte hareket edecekler. Zaten şimdi YPG militanlarıyla ABD askerleri sınırda ortak devriye görevi yapıyorlar. ABD askerleriyle birçok kez görüştük. Bizi koruyacakları sözünü veriyorlar."

- *Astana toplantısına Di Mustura da katılacak...* Astana'da, 6 ay sonra yapılacak Suriye konulu garantörler toplantısına BM Suriye Özel Temsilcisi Staffan de Mistura iştirak edecek. BM Cenevre Ofisi'nden yapılan açıklamada, 28-29 Kasım'da yapılacak üst düzey toplantı için Mistura'nın, Astana sürecinin garantörleri Türkiye, Rusya ve İran adına Kazakistan hükümetinden davet aldığı aktarıldı. Açıklamada, Mistura'nın BM Genel Sekreteri Antonio Guterres ile yaptığı istişare sonucu, "Cenevre süreci ve BM Güvenlik Konseyi'nin 2254 sayılı kararına uygun şekilde" daveti kabul ettiği ifade edildi. BM açıklamasında, Mistura'nın Türk, Rus ve İranlı üst düzey yetkililerle yapacağı toplantıda, anayasa komitesinin kurulmasıyla ilgili somut sonuca ulaşmaya çalışacağı kaydedildi.

ORTADOĞU-AFRİKA

- *Kerkük'teki tarihi çarşı yangının bilançosu...* Irak'ın Kerkük kentinde bulunan Kayseri Çarşısı'nda çıkan yangında 67 kuyumcu dükkanında bulunan 1 milyar dolarlık altının eridiği iddia edildi. Türkmenlerin yoğunlukla yaşadığı Kerkük kent merkezinde bulunan ve Osmanlı döneminde inşa edilen tarihi Kayseri Çarşısı'nda dün gece saatlerinde henüz belirlenemeyen bir nedenle yangın çıkmıştı. Kerkük İtfaiye Müdürlüğü Basın Sorumlusu Kays Kerküklü, daha önce açıklamada, çarşıda bulunan 400'ün üzerindeki iş yerinin kullanılamaz hale geldiğini söylemişti.

- *Suudi Prense Arjantin'den kötü haber...* Ay sonunda düzenlenecek G20 Zirvesi'nin ev sahibi Arjantin, Yemen'de Suudi Arabistan önderliğindeki koalisyonun işlediği iddia edilen savaş suçları ve Suudi yetkililerin yaptığı işkencelerde Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'ın rolüne ilişkin bu ülkeye sunulan dosyayı incelemeye başladı.

- *İsrail: Ortadoğu barış planı 2019 başında açıklanabilir...* İsrail'in Birleşmiş Milletler (BM) Daimi Temsilcisi Danny Danon, gazetecilere yaptığı açıklamada, ABD'nin uzun süredir beklenen Ortadoğu barış planını gelecek yılın başında açıklamayı planladığını İsrail'e bildirdiğini ifade etti. Danny Danon, "Planın detaylarını bilmiyoruz ama tamamlandığını biliyoruz. Sorun ne zaman açıklayacakları. Bize söyledikleri 2019'un başı. Hoşumuza giden ve gitmeyen bölümler olacağını biliyoruz ama açık fikirli olacağız ve her şeyi konuşmak için müzakere yapmaya istekliyiz" dedi. Trump yönetiminin, barış planı hakkında "ister kabul et ister etme bölge için en iyi seçenek bu" diyebileceğini ya da planı müzakere etmek için bütün tarafları bir araya getirebileceğini belirten Danon, iki devletli çözümün ise ABD'nin planında yer alıp almadığını bilmediğini söyledi.

- *Mısır ile Suudi Arabistan'dan 'Katar ablukasına devam' mesajı...* Suudi Arabistan Veliht Prensi Muhammed bin Selman'ın Mısır ziyareti sırasında Suudi Al Arabiya televizyonunda yer alan haberde, Riyad ve Kahire yönetimlerinin "Katar ablukasına devam" mesajı verdiği belirtildi. Haberde ablukanın kalkması için öne sürülen şartlardan taviz verilmeyeceği ifade edildi. Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah es-Sisi ile Suudi Veliht Prens Bin Selman arasında basına kapalı görüşmenin ardından yapılan yayında İran müdahalelerine karşı durulması gerektiği vurgulandı. Haberde ayrıca Sisi'nin Suudi Arabistan Kralı Selman bin Abdulaziz'e yolladığı mesajda Mısır'ın Körfez'in güvenliği konusundaki taahhüdünü yinelediğine işaret edildi.

KARADENİZ'DE UKRAYNA-RUSYA KRİZİ

- *Ukrayna-Rusya krizinin şifreleri....* Ukrayna Deniz Kuvvetleri'ne ait üç küçük savaş gemisinin geçen hafta Azak Denizi girişindeki Kerç Boğazı'nda Rusya tarafından silah zoruyla durdurulmasının ardından iki ülke arasında patlak veren kriz 'Niye çıktı' ve 'Neden şimdi' sorularını gündeme getirdi. İşte krizin bazı şifreleri:

- Ukrayna siyasete malzeme yapıyor: Bu ilk görüş sadece Ukrayna ve Rusya tarafından değil, üçüncü ülke siyasi uzmanları tarafından da dile getiriliyor. 2014 yılı Şubat ayında Kiev'de dönemin Cumhurbaşkanı Viktor Yanukoviç'i meydan gösterileriyle deviren şimdiki siyasi yönetim, Petro Poroşenko ile birlikte önümüzdeki mart ayında seçime gidiyor. Poroşenko ve partisi yüzde 7 halk desteğine sahip. Seçimin favorisi ise 'demir lady' lakaplı eski Başbakan Yuliya Timoşenko. İddia o ki, Poroşenko bu krizle iktidarda kalmanın yolunu arıyor.
- Kriz Putin'e yarıyor: Krizin Rusya lideri Vladimir Putin'in de işine geldiği konuşuluyor. Özellikle geçen ay Rusya'da emeklilik yaşının yükseltilmesi kararıyla tepki çeken Putin'in halk desteği düştü. Yerel seçimlerde partisi güç kaybetmeye başladı. Putin, milliyetçi duyguları yükselterek liderlik konumunu güçlendirebilir.
- Dini kriz de yaşanıyor: Fener Rum Patrikhanesi'nin Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin Rusya Ortodoks Kilisesi'nden bağımsızlığını kabul etmesi Moskova'yı küplere bindirmişti. Kiev ile yeni kriz yaratmıştı.
- Boru hattı gerilimi: Rusya, doğalgazını Avrupa'ya pazarlamak için Ukrayna'yı baypas eden boru hatları geliştiriyor. Türkiye ile inşa edilen 'Türk Akımı' hattı da bunlardan biri. Moskova ile Kiev arasındaki doğalgaz geçiş anlaşması 2020'de bitecek. Bu tarihten sonra Ukrayna transit geçiş gelirinden mahrum kalacak.
- Rusya'ya yeni kriz: 2014 Ukrayna krizi sonrasında Rusya; Suriye, Libya ve Afganistan'daki gelişmelere el atmıştı. Bu durum da başta ABD olmak üzere Batı'da rahatsızlık yaratıyor. Son ihtilafla Moskova'nın dikkati yeniden arka bahçesi saydığı Ukrayna'ya yönlendirilmiş oluyor.

- *Ukraynalı denizcilere tutuklama...* Kırım Mahkemesi, alıkonulan Ukraynalı denizcilerden on ikisinin 2 ay süreyle tutuklanmasına karar verdi.

- *Rusya sıkıyönetim kararından endişeli...* Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Almanya Başbakanı Angela Merkel ile yaptığı telefon görüşmesinde, "Ukrayna'da sıkıyönetim ilan edilmesinden ötürü derin endişe duyuyoruz." dedi.

- *Lavrov: Kerç Boğazı olayında arabulucuya ihtiyacımız yok...* Moskova'nın, olayın arabulucuya gerek görülecek kadar ciddi boyutlara ulaşp ulaşmadığı yönündeki soruyu yanıtlayan Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov, "Herhangi bir arabulucuya gerek görmüyorum. Bunun tamamen bir uygulama sorunu olduğunu düşünüyorum ve eğer Ukrayna tarafı, Avrupa'daki partnerleri gibi ileride bu tür olayların yaşanmamasını istemiyorsa, öncelikle Kiev'e çok net bir sinyalin gönderilmesi gerektiği ortada. Bunu biz değil, bu tür provokasyonların ileride önüne geçilmesi için Ukrayna yönetimiyle çok yakın temasta bulunanlar yapmalı" dedi.

- *Ukrayna Devlet Başkanı Poroşenko: O gece Putin yanıt vermeyince Merkel'i aradım...* Ukrayna Devlet Başkanı Pyotr Poroşenko, Ukrayna savaş gemilerinin Karadeniz'deki provokasyonun ardından Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'le konuşmak istediğini ama Rus lideri telefonuna çıkmayınca Almanya Başbakanı Angela Merkel'i aradığını ileri sürdü.
- *Rusya'nın Ankara Büyükelçisi: Kerç Boğazı'nda yaşanan olaylar önceden planlanmış...* Rusya'nın Ankara Büyükelçisi Aleksey Yerhov, Rusya karasularını ihlal eden Ukrayna gemilerine ilişkin olarak yaptığı açıklamada, "Bence yaşanan olaylar tamamen önceden planlanmış, uzun vadeli iç ve dış politikaya yönelik tasarlanmış bir provokasyondur. Elbette bu olaylar, hem Ukrayna'da yapılacak seçimler ile bağlantılı" dedi.

AB – AVRUPA

- *4'lü zirve katkı sağladı...* Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian, "Suriye konusunda İstanbul'da Türklerle varılan anlaşma İdlid'de daha kötü sonuçları engelledi." dedi.
- *Brexit kararı 11 Aralık'ta İngiliz parlamentosunda...* İngiltere Başbakanı May, parlamentonun AB ile yapılan Brexit anlaşmasını 11 Aralık'ta oylayacağını açıkladı. İktidar partisinden dahi birçok milletvekilinin karşı çıktığı anlaşmanın kabul edilmesi için 318 oy gerekiyor.
- *AB Komisyonu'ndan Afganistan'a finansal yardım...* Birleşmiş Milletler (BM) ve Afganistan hükümetinin İsviçre'deki BM Cenevre Ofisi'nde birlikte düzenlediği Afganistan Konferansı'nda, AB Komisyonu ile Afganistan arasında finansal yardım paketi anlaşması imzalandı. Uluslararası İşbirliği ve Kalkınmadan Sorumlu AB Komisyonu Üyesi Neven Mimica ile Afganistan Maliye Bakanı Muhammed Humayun Kaumi'nin imzaladığı anlaşmaya göre, AB Komisyonu Afganistan'a 474 milyon euro tutarında finansal yardım sağlayacak.
- *Sırbistan, Türk Akımı'nın devamını döşemeye hazırlık yapıyor...* Türk Akımı doğalgaz boru hattının Sırbistan topraklarından döşenmesi için gerekli izin başvurularının yapıldığı, izin alım sürecinde herhangi bir sorun beklenmediği ve hattın yapımı için teknik olarak 'her şeyin hazır' olduğu bildirildi.

YUNANİSTAN-KIBRIS

- *Yunan Dışişlerinden Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamasına yanıt...* Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dün yaptığı açıklamaya karşılık olarak Yunan Dışişleri Bakanlığı resmi internet sitesinde yer alan ve "bugün Türkiye liderliğinin yaptığı kışkırtıcı açıklamalara ilişkin açıklama" başlığı yayınlanan bildiride; "Türklerin kışkırtıcı söylemlerinin bölgede Güvenliği ve istikrarı sabote ettiği, Yunanistan'ın bu kışkırtıcı söylemler karşısında geri çekilmeyeceği aksine bölgede istikrar ve güven unsuru olarak bölgedeki müttefikleri ile ve diğer ortakları ile birlikte uluslararası hukuka dayalı egemenlik haklarını savunmaya devam edeceği, Doğu Akdeniz Bölgesi'ndeki ülkelerin bölgede diyalog Köprüsü oluşturma'nın önemini bildikleri, Türkiye'nin tehditlerinde ve haksız talepleriyle-şüphelerine ısrar edeceğine Sorumlu bir duruş sergilemesinin kendi yararına olacağının " ifadeleri yer almıştır.

ABD

- *ABD'den gözlem noktaları ve 30 bin kişilik YPG'li eğitilmesine cevap...* ABD öncülüğündeki DEAŞ karşıtı koalisyonun sözcüsü Albay Sen Ryan, Suriye sınırında kurulacak gözlem noktalarının amacının Suriye'den kaçıp Türkiye'ye girmeye çalışacak terör örgütü DEAŞ'ın militanlarını durdurmak olduğunu söyledi. Albay Ryan, YPG/PKK'nın siyasi kolu PYD'nin, ABD ile İran'a karşı bir yıllık bir anlaşma yaptığı ve bu anlaşma kapsamında ABD'nin 30 bin kişiyi eğiteceğine ilişkin açıklamasını da yalanladı.

ABD'nin Suriye'nin kuzeydoğu sınırına gözlem noktaları kuracağını hatırlatan Ryan, şunları söyledi: "ABD kuvvetleri, Orta Fırat Vadisi'nden kuzeye, Türkiye'ye kaçacak olan DEAŞ militanlarının kaçış yollarını kapatmak üzere Suriye'nin kuzeydoğusunda gözlem noktaları kuruyor. Bu gözlem noktaları aynı zamanda daha fazla şeffaflık ve Türkiye'nin DEAŞ unsurlarından daha da iyi korunmasını sağlayacak." AA muhabirinin, "ABD'nin, bu gözlem noktaları konusunda SDG ismini kullanan YPG/PKK'ya danışıp danışmadığına" ilişkin sorusuna Ryan, "Hayır, bu operasyonlara ilişkin (ABD) Dışişleri Bakanlığı ile koordinasyon kurduk ve Türkiye'yi bilgilendirdik çünkü bunlar Türkiye sınırında olacak." yanıtını verdi. Ryan, sınır bölgesinde kaç gözlem noktası kuracakları konusundaki soru üzerine, şu anda sadece bazı noktaları tespit ettiklerini, henüz herhangi bir gözlem noktası kurmadıklarını ifade etti.

Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar'ın gözlem noktaları konusundaki tepkisi hatırlatılarak bu gözlem noktalarıyla YPG'nin korunmasının da hedeflenip hedeflenmediğine ilişkin soruya ise Ryan, "Bu, Suriye'nin kuzeydoğu bölgesinin güvenliğini sağlamaya yöneliktir ve Türkiye'nin kaygılarını da dikkate alır. Dolayısıyla bu önemlidir. Onlar hem NATO ortağı hem de Koalisyon ortağıdır." cevabını verdi. Albay Ryan, Türkiye'nin bu konuda onayının alınıp alınmadığına ilişkin soru üzerine "Türkiye bu konuda tamamen bilgilendirildi." ifadelerini kullandı.

Albay Ryan, YPG/PKK'nın siyasi kolu PYD'nin, ABD ile İran'a karşı bir yıllık bir anlaşma yaptığı ve bu anlaşma kapsamında ABD'nin 30 bin kişiyi eğiteceğine ilişkin açıklamasını yalanlayarak, böyle bir anlaşmaya varılmadığını söyledi. Ryan, "SDG'yi daha önce eğittik ve Orta Fırat Vadisi'ndeki başarıları da bunu kanıtladı ancak şu anda herhangi bir fiziksel anlaşmayı takip etmiyoruz." diye konuştu. PYD'nin açıklamasına ilişkin AA muhabirine açıklama yapan Pentagon sözcülerinden Binbaşı Sean Robertson ise "Spesifik sayıda bir kuvvetin eğitilmesine ilişkin herhangi bir mutabakat yok." dedi. Robertson ayrıca örgütle yapılan iş birliğinin içinde İran ile mücadelenin yer almadığını ve amaçlarının DEAŞ'ı kalıcı olarak bitirmek olduğunu öne sürdü.

- *Trump: Ortadoğu'da Amerikan askeri kalması için tek sebep İsrail, petrolün etkisi azaldı. G20'de Putin ile görüşmeyebilirim...* Trump gündeme ilişkin yaptığı açıklamalarda düşen petrol fiyatları nedeniyle ABD'nin Ortadoğu'da asker bulundurmasına gerek kalmadığını ancak Ortadoğu'da bulunmasının tek nedeninin İsrail'in güvenliği olduğunu söyledi. Trump Ukrayna'yla yaşanan kriz nedeniyle Putin ile G20 zirvesinde planlanan görüşmeyi yapamayabileceğini de ifade etti. Trump Rusya'nın Karadeniz'deki saldırısını sevmediğini Avrupa'nın da Almanya'nın da bunu sevmemesi gerektiğini söyledi.

- *Trump'ı araştırmak istiyorlar...* ABD Temsilciler Meclisi'nin İstihbarat Komitesi'nin yeni başkanı olması beklenen Demokrat partili Adam Schiff, 'ABD dış politikasını gizli eller mi belirliyor' diye ABD Başkanı Donald Trump'ın Rusya ve Suudi Arabistan bağlantılarını araştırmak istediklerini söyledi.

- **Trump Prens ile görüşmeyecek...** Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton, ABD Başkanı Donald Trump'ın Arjantin'deki G20 Zirvesi'nde, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile görüşeceğini, öte yandan Suudi Arabistan Veliyet Prensi Muhammed bin Selman (MBS) ile görüşme planının ise olmadığını belirtti.
- **Prens Kaşıkçı cinayetiyle ilgisini CIA onayladı iddiası...** ABD'de Cumhuriyetçi Parti Senato Çoğunluk Lideri McConnell, Suudi yönetiminin Kaşıkçı cinayetine dahil olmasının CIA tarafından onaylandığını belirtti. Cumhuriyetçi Parti Senato Çoğunluk Lideri Mitch McConnell, gazeteci Cemal Kaşıkçı cinayetini "nefret uyandıran bir eylem" olarak nitelendirerek, ABD Kongresinin bu nedenle Suudi Arabistan'a cevap vereceğini bildirdi.
- **Meksika ABD'ye NOTA verdi...** Meksika Dışişleri Bakanlığı, 25 Kasım'da iki ülke sınırında Amerikalı güvenlik güçlerinin göçmenlere karşı biber gazı kullanarak bastırdığı olayların araştırılması için ABD'ye nota verdi.
- **Kaşıkçı konusu ABD kongresinde...** ABD Senatosu'nda bugün yapılması planlanan Kaşıkçı oturumunda, Trump yönetimi adına senatörleri ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ile Savunma Bakanı James Mattis bilgilendirecek. Toplantıya ABD Merkezi Haberalma Teşkilatı (CIA) Direktörü Gina Haspel'in katılmayacak olması ise tartışmalara neden oldu

RUSYA

- **Rusya-Türkiye askeri ilişkileri...** İzvestiya gazetesi, Türkiye'ye S-400 hava savunma sistemlerinin satılması sözleşmesinin, iki ülke arasında tam bir askeri işbirliğinin sağlanmasının başarılmasında ilk adım olabileceğini yazdı. Rusya ile Türkiye arasındaki askeri-teknik işbirliği bu güne kadar nispeten düzensiz, pahalı olmayan ve küçük miktarlardaki ekipmanların tedariki şeklinde devam etti. Gazete, burada 1995 yılında Mi-17 helikopterlerinin teslimatının yanı sıra, 500 dolayında BTR-80 zırhlı personel aracı ve 2008 yılında Kornet anti tank sistemleri için imzalanan sözleşmeleri ayrı tutuyor. Gazete ayrıca, Rusya'nın Türkiye pazarındaki konumunu güçlendirmek için helikopter ihalesine katılma, Ankara'ya KA-50-2'leri önerme ve T-LORAMIDS uzun menzilli hava savunma sistemleri ihalesine katılma gibi bir takım adımlar attığını yazıyor. Türkiye tarafından S-400 sistemlerinin satın alınması,ölçeğinin yanı sıra imzalanan sözleşme seviyesinin kendine has özelliklerinin de gelecekte iki ülke arasındaki işbirliğine ciddi etkileri olacağına vurgu yapan gazete, bunun, Rusya ile Türkiye arasında askeri alandaki ilk büyük anlaşma olduğunu ve S-400'ün sağladığı imkanlar sayesinde bu anlaşmanın, Türkiye'nin Batı ve Rusya silahlarını birleştirebilen ve gelecekte kendi ulusal hava savunma sisteminin kurulmasına giden yolu açtığını belirtti.

ASYA - PASİFİK

- **Avrasya Ekonomik Birliği ülkeleri arasındaki ödemelerde ulusal paraların payı yüzde 70'i aştı...** Rusya hükümet yetkilisi Sergey Prihodko, Rusya öncülüğündeki Avrasya Ekonomik Birliği'ne (AEB) üye ülkelerin 2018'in ilk yarısında yaptıkları alışverişlerde ulusal para birimlerinin oranının yüzde 70'in üzerine çıktığını söyledi.

- **Arakanlı Müslümanların durumu seçim sonrasına kaldı...** Bangladeş'in, Myanmar'daki saldırılardan kaçarak ülkeye sığınan 700 binden fazla Arakanlı Müslüman'ın topraklarına dönüşüyle ilgili planının gelecek ay yapılacak genel seçimlerin ardından yeniden ele alınabileceği bildirildi.
- **Afganistan'da saldırı; 3 Amerikalı asker öldü...** Afganistan'ın Gazne şehrinde patlama meydana geldi. Patlamada 3 Amerikan askeri öldü, 3 asker de yaralandı. Saldırıyı Taliban üstlendi.
- **Afganistan'daki saldırıda en az 22 polis öldü...** Afganistan'ın batısında Taliban yanlılarının kurduğu pusuda en az 22 Afgan polisinin öldüğü açıklandı. Taliban telefon uygulaması üzerinden gönderdiği mesajda, 25 polisin öldüğünü söyledi ve saldırıyı üstlendi.
- **Japonya 100 adet F35 daha alacak...** Nikkei Asian Review gazetesinin haberinde, Japonya, Çin'i askeri yapılanmasına cevaben eskiyen F-15'lerin yerine 100 F-35 hayalet uçağı daha satın almayı planladığı belirtildi. Japon hükümetinin, aralık ortasında Ulusal Savunma Programı Kılavuzunu kabul ettikten sonra F-35 alımını onaylamasının beklendiği kaydedildi. Japonya'nın 2019-2023 yıllarını kapsayan orta vadeli savunma programı çerçevesinde halihazırda 42 F-35A alma niyetinde olduğu biliniyor. F-35 A'nın yanı sıra B serisini de içermesi öngörülen ilave 100 uçak, bir trilyon yenden fazla bütçe gerektiriyor.

TÜRKİYE - TÜRK DÜNYASI

- **MGK bildirisi...** MGK toplantısı sonrasında yapılan açıklamada şunlar söylendi: Bazı ülkelerin, proje terör örgütleri FETÖ/PDY ile PKK/KCK'nın Suriye kolu PYD-YPG'yi terör örgütü olarak görmemesinin, terörizmle küresel ölçekteki mücadeleye büyük zarar verdiği hususu bir kez daha teyit edilmiştir. İstanbul'da düzenlenen Dörtlü Zirve neticesinde mutabık kalınan hususların, Suriye'ye ve bölge barışına katkı sağlayacağı, İdlid'te ağır silahlardan arındırılmış bölge oluşturularak ateşkesin kalıcı hale getirilmesinin önemi vurgulanmış, bu bağlamda alınması gereken ilave tedbirler üzerinde durulmuştur. Suriye'de kalıcı bir çözüm bulunması amacıyla Birleşmiş Milletler gözetiminde çalışacak Anayasa Komitesi'nin bir an önce oluşturularak, çözüm için belirlenen yol haritasının uygulamaya geçirilmesinin önemi üzerinde durulmuş, bunun için taraflara makul ve süratli davranmaları yönünde çağrıda bulunulmuştur."

"Siyasi çözüme en büyük tehdidin Fırat'ın doğusundaki terör yapılanmasından geldiği belirtilmiştir. Suriye'de herhangi bir emrivakiye göz yumulmayacağı ve meşru müdafaa hakkının kullanılacağı vurgulanarak, PKK/PYD-YPG'nin bölge halkına zulmederek ve göçe zorlayarak değiştirdiği demografik yapıya karşı da duyarsız kalınmayacağı güçlü şekilde ifade edilmiştir."

Irak'ta göreve yeni gelen hükümetle güvenlik başta olmak üzere, tüm alanlarda iş birliğinin geliştirilmesi yönündeki iradenin teyit edildiği belirtilen bildiride, Türkiye'nin milli güvenliği için tehdit oluşturan PKK/KCK terör örgütünün Irak'taki mevcudiyetine karşı Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından icra edilen operasyonların devam edeceğinin altı çizildi. Bildiride, PKK/KCK ve DEAŞ dahil, tüm terör örgütlerine karşı Türkiye'nin Irak halkı ve hükümetinin yanında olduğu bir kez daha vurgulandı. Türkiye'nin Ege Denizi ve Doğu Akdeniz'deki hak ve menfaatlerinin son gelişmeler çerçevesinde değerlendirildiği kaydedilen bildiride, "Bölgedeki

tek yanlı ve uluslararası hukuku çiğneme teşebbüsleri ile cepheleşme girişimlerinin bölge ve dünya barışına katkı sağlamayacağı, uluslararası hukuka uygun ve Meclis iradesine dayanan kararlılığımızın dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir. Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin hak ve menfaatlerine aykırı hiçbir gelişmeye müsaade edilmeyeceği teyit edilmiştir." ifadesi kullanıldı.

- **UH-1 tipi helikopter TSK envanterinden çıkıyor...** TSK'nın helikopter filosunda görev alacak genç pilotların eğitimi ve pilot adaylarının tecrübe uçuşlarını yaptığı UH-1 helikopterlerinin 2020 yılında TSK envanterinden tamamen çıkarılması planlanıyor.

KÜRESEL

- **BM: Küresel ısınmaya karşı üç misli çaba gerekiyor...** BM Çevre Programı'nın raporuna göre küresel ısınmayı 2 derecenin altında tutma hedefi için üç misli çaba gerekiyor. Raporda Türkiye'nin emisyonlarının beyan edilen hedefin yüzde 10 aşağısında olduğu belirtildi. Birleşmiş Milletler Çevre Programı'nın (UNEP) iklim değişikliğiyle ilgili Salı günü yayınladığı son raporunda, küresel ısınmayı sanayileşme öncesi döneme göre 2 derecenin altında tutma hedefine ulaşmak için ülkelerin üç misli çaba göstermesi gerektiğini ortaya koyuldu. UNEP'in hazırladığı Emisyon Açığı Raporu, ülkelerin mevcut emisyon seviyeleri ile 2 derece hedefinin tutturulması için gereken emisyon düzeyleri arasındaki açığı değerlendiriyor. Buna göre ülkeler, 2015'te imzalanan Paris İklim Anlaşması uyarınca 2030 yılına kadar emisyon açığının kapatılması hedefinin tutturulması konusunda yetersiz kalıyor. Raporda 2 derece hedefini tutturmanın hala mümkün olduğu, 1,5 derece hedefine ulaşma ihtimalinin ise teknik olarak azaldığı belirtildi. Rapora göre 1,5 derece hedefi için ülkelerin beş misli çaba göstermesi gerekiyor.

TERÖRLE MÜCADELE

- Irak'ın kuzeyindeki Zap bölgesine yönelik hava harekatında silahlı 6 terörist etkisiz hale getirildi.
- Batman'da bombalı eylem hazırlığındaki PKK'lı teröristin gizlendiği binanın 4'üncü katındaki eve operasyon düzenlendi. Polisleri görünce ateş açıp, binadaki 4 yaşındaki erkek çocuğu rehin alarak siper eden terörist, öldürülerek etkisiz hale getirildi. Çocuğun zarar görmemesi için hassas davranıp, kendisini tehlikeye atarak çatışmada ağır yaralanan polis memuru Birol Öztekin (49) ise kurtarılamayarak şehit oldu.
- İçişleri Bakanlığı, PKK/KCK terör örgütüne yönelik, 21-27 Kasım tarihleri arasında ülke genelinde emniyet ve jandarma birimlerince düzenlenen toplam 480 operasyonda, 544 kişinin gözaltına alındığını açıkladı.